

Tremella ss. lato - Trilzwam p.p.

incl. *Carcinomyces* p.p., *Naematelia*, *Phaeotremella* & *Pseudotremella*

Sleutel tot de soorten van Noordwest-Europa zonder de lichenicole soorten.

Gebaseerd op gebaseerd op Chen 1998, Liu *et al.* 2015, Malysheva *et al.* 2015, Pippola & Kotiranta 2008, Roberts 1995, 1999, 2001 & 2007.

Tremella s.l. bestaat uit parasitaire, gelatineuze soorten met een tremelloïd basidium, haustoriën en subglobose sporen. De gastheer is lang niet altijd zichtbaar aanwezig. De aanwezigheid van haustoriën kan dan een aanwijzing van een parasitische leefwijze zijn.

Over de hele wereld wordt er druk gesequenced. Dit leidt tot voortdurende, soms ingrijpende (soms zeer verbaazingwekkende) veranderingen in taxonomische inzichten. Zo zagen Liu *et al.* 2016 zich op basis van DNA-onderzoek genoodzaakt om de familie Tremellaceae te herdefiniëren. De “nieuwe” familie bevat alleen het geslacht *Tremella*, maar veel soorten die wij kennen als *Tremella* vallen er buiten. Het hergedefiniëerde geslacht *Tremella* omvat de tien *Tremella* soorten die eerder in de *mesenterica* and *fuciformis* groep werden geplaatst (Chen 1998). Liu *et al.* 2016 karakteriseren het geslacht als volgt:

Tremella nieuwe stijl

Vruchtlichamen heel klein (0,3–0,5 cm in diameter) tot groot (tot 5–10 cm hoog). Vruchtlichamen in kleur, variërend van wit-geel, roomkleurig, geel-oranje tot bruin, roodachtig of zwart. Gespen en haustoriën aanwezig in dikaryotische hyfen. Basidiën globose, subglobose, ellipsoïd, eivormig, clavaat of pyriform, 2- of 4-cellig met longitudinale of scheve septen, een enkele keer met dwarsepten. Basidiosporen globoos tot ellipsoïd. Knopvormige cellen worden gevormd door kiemende basidiosporen.

Toekomst muziek: twee subcladen, *mesenterica* and *fuciformis*, met verschillende morfologische kenmerken kunnen binnen de *Tremella*-clade worden herkend (Chen 1998 and Liu *et al.* 2015). Dit betekent dat de *Tremella* sensu stricto clade op den duur waarschijnlijk in twee geslachten zal kunnen worden gesplitst.

Sommige vroegere *Tremella* -soorten zijn in andere geslachten onder gebracht (*Naematelia*, *Phaeotremella*, *Carcinomyces* en *Pseudotremella*), andere in verschillende claden. Lang niet alle soorten zijn gesequenced. Veel soorten blijven *Tremella* heten hoewel ze niet tot *Tremella* s.s. behoren.

Het is wenselijk om de determinatie, met name die van intrahymeniale soorten te verifiëren

Pseudogespen zijn abortieve gespen die zich niet terug met de hyfen verbinden en een gespvormig aanhangsel vormen.

Vet - Uit Nederland en/of Vlaanderen bekend

Sluipsleutel

- 1 Op korstmossen groeiend (lichenicole soorten) **Deelsleutel 1**
Op ander substraat groeiend (hout of op of in fungi) 2
- 2 Vruchtlichaam macroscopisch zichtbaar of met schijnvruchtlichaam **Deelsleutel 2**
Vruchtlichaam in of op hymenium van andere zwammen, macroscopisch niet zichtbaar.
..... **Deelsleutel 3**

Deelsleutel 1 Lichenicole *Tremella*'s

Nog niet uitgewerkt.

De volgende soorten zijn uit Nederland en/of België bekend:

- T. candelariellae*** op *Candellariella* ssp.
- T. lichenicola*** op *Mycoblastus fucatus*
- T. pertusariae*** op *Pertusaria hymenea*
- T. phaeophysciae*** op *Phaeophyscia orbicularis*
- T. wirthii*** op *Protoparmelia hypotremella*

Deelsleutel 2 Op hout of fungi groeiend, macroscopisch zichtbaar

- 1 Vruchtlichaam meestal groter dan 10 mm 2
Vruchtlichaam kleiner dan 10 mm 8
- 2 Vruchtlichaam met stevige kern 3
Vruchtlichaam zonder stevige kern, wittig, geel, bruin of bijna zwart, folioos tot lobbig 4
- 3 Op naaldbomen; vruchtlichaam roze, hersenvormig, tot 30 mm; parasiet op *Stereum sanguinolentum* (Kerntrilzwam) ***Naematelia encephala*** Willd.
Jülich: 425 (als *T. encephala*)
H&K: 88 (als *T. encephala*)
Roberts 1999, Mycologist 13: 127-131 (als *T. encephala*)
Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434 (als *T. encephala*)
Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70 (als *T. encephalas*)
Op loofbomen, parasiet op *Stereum hirsutum* (waarschijnlijk ook op andere *Stereum*)
. (Eikenkertrilzwam) ***Tremella steidleri*** (Bres.) Bourdot & Galzin
Jülich: 425
Roberts 1999, Mycologist 13: 127-131
- 4 Vruchtlichaam lichtbruin tot bijna zwart, op of in de omgeving van *Stereum*. 5
Vruchtlichaam wit, geel of oranje-geel 7
- 5 Op naaldhout, parasitair op of nabij *Stereum sanguinolentum*; vruchtlichaam eenkleurig bruin.
. *Phaeotremella foliacea* (Pers.) Wedin, J.C. Zamora & Millanes
Spirin et al. 2017, Mycol. progr. 17(4): 451-466
Op loofhout, op of nabij *Stereum rugosum* of *Stereum hirsutum*; vruchtlichaam eenkleurig bruin of zwart wordend 6
- 6 Vruchtlichaam donkerbruin en duidelijk zwart wordend, bij drogen zwart, tot 40 mm in doorsnede; sporen 5,3-8(-8,3) x (4,3-)4,5-6,5(-7) µm; op *Stereum rugosum* op *Alnus* (els) parasiterend.
. *Phaeotremella fimbriata* (Pers.) Spirin & V. Malysheva
Spirin et al. 2017, Mycol. progr. 17(4): 451-466
Vruchtlichaam eenkleurig (licht)bruin, soms donker kleurend, bij drogen bruin blijvend, soms zwart wordend; sporen meest groter (6-)6,3-10,3(-10,8) x 5-8,8(-9) µm (kleinsporige collecties niet altijd te onderscheiden van *P. fimbriata*), tot 100 mm in doorsnede; op *Stereum hirsutum* of *S. rugosum* op diversen loofbomen parasiterend.
. (Bruine trilzwam) ***Phaeotremella frondosae*** (Fr.) Spirin & V. Malysheva
(syn. *Tremella foliacea* in Verspreidingsatlas)
Spirin et al. 2017, Mycol. progr. 17(4): 451-466
- 7 Parasiterend op *Peniophora* spec.; sporen (10-)12-15,5 x (7-)9-10(-12) µm
. (Gele trilzwam) ***Tremella mesenterica*** Retz.
Jülich: 429
H&K: 88
Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70
Roberts 1995, Mycologist 9: 110-114
Parasiterend op *Stereum hirsutum*; sporen kleiner, 7-9 x 6-7 µm
. (Gele hersentrilzwam) ***Naematelia aurantia*** (Schwein.) Burt
Roberts 1995, Mycologist 9: 110-114

Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70 (als *T. aurantia*)

- 8 Op loofhout; aanvankelijk aardbeivormig, later samengedrukt, wit en opaliserend; met vertakte hyfidiën *Tremella spicata* Bourdot & Galzin
Jülich: 430
- Andere combinatie van kenmerken, geen hyfidiën 9
- 9 Op poriën van *Postia* ssp. (conidiën massa vormt een schijnvruchtlichaam)
..... (Kaaszwammentrilzwam) *Carcinomyces polyporina* (D.A. Reid) A.M. Yurkov
Jülich: 426 (als *T. polyporina*)
H&K: 87 (als *T. polyporina*)
Roberts 2007, Field Mycol. 8: 127-133
Antonissen et al. 1994, Sterbeeckia 16: 41-49
Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434 (als *T. polyporina*)
Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70 (als *T. polyporina*)
- Op ander substraat, met echt vruchtlichaam 10
- 10 Op naalden van *Pinus* (den), op *Fusarium* of *Lophodermium* groeiend (gastheer soms moeilijk te herkennen) 11
- Niet op naalden van *Pinus* (den), andere gastheer 12
- 11 Sporen rondachtig 5-7 µm in diam., mogelijk op *Fusarium* (*Gibberella*) . '*Tremella*' spec. **ND18079**

Gevonden op dennennaalden die nog aan een afgevalen tak vastzaten (dec. 2018). Mogelijk een *Tremella* gezien de rondachtige sporen. Basidiën tremelloïd, niet in ketens, 4-sporig, met gespen, met haustoriën, sporen rondachtig en 5-7 µm diam. Gastheer mogelijk een *Fusarium* (*Gibberella*) (de donkere kogeltjes op de foto zijn donkerblauw in doorvallend licht, maar bevatten sporen noch conidiën; toch zitten er veel andersoortige sporen in preparaatjes), *Lophodermium* niet (zichtbaar) aanwezig.

figuur 1. Vruchtlichaam (links) en sporen (rechts). Foto's Nico Dam.

- Sporen gemiddeld langer dan 8 µm; op *Lophodermium* op naalden van *Pinus* (den)
..... (Dennenspleetliptrilzwam) *Sirotrema translucens* (H.D. Gordon) Bandoni
Jülich: 427 (als *Tremella* t.)
H&K: 104 (als *Pseudostypella* t.)
Bandoni 1985, Can. J. Bot. 64: 668-676
- 12 Op stengels van *Parietaria officinalis* (Groot glaskruid); vruchtlichaam half kogelvormig, 0,4-1 mm diam., eerste rose dan bruin, gelatineus; sporen 8-9 µm diam. *Tremella rosea* Höhn
Jülich: 428
- Op andere substraat 13
- 13 Op *Juniperus communis* (Jeneverbes; meestal (altijd?) samen met *Colpoma juniperi*)
..... *Tremella karstenii* Hauerslev
H&K: 87
Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
- Op andere gastheren 14
- 14 Kleine oranje bobbeltjes op het hymenium van *Aleurodiscus amorphus* op *Abies* (zilverspar) en *Picea* (spar) 15
- Niet op *Aleurodiscus amorphus*. 16

- 15 Gespen aanwezig; basidiën met 2 sterigmen
. *Phaeotremella mycetophiloides* (Kobayasi) Millanes & Wedin
K&H: 87
Pippola *et al.* 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434 (als *T. mycetophiloides*)
Malysheva *et al.* 2015, Phytotaxa 238: 40-70 (als *T. mycetophiloides*)
- Gespen afwezig; basidiën met 2-4 sterigmen
. *Phaeotremella simplex* (H.S. Jacks. & G.W. Martin) Millanes & Wedin
Jülich: 427
K&H: 87
Roberts 2001, Mycologist 15: 146-150
- 16 Op *Phragmitis australis* (Riet) op *Massarina arundinacea*
. ***Tremella spicifera*** Van Ryck., Van de Put & P. Roberts
Van Ryckegem *et al.* 2002, Mycotaxon 81: 185-189
- Op andere gastheren 17
- 17 Op Heliotales. ***Tremella discicola*** Van de Put
Van de Put 2004, Sterbeekia 24: 12-16
- Op andere gastheren 18
- 18 Op *Trechispora* (Dwergkorsttrilzwam) ***Tremella invasa*** (Hauerslev) Hauerslev
H&K: 87
Roberts 2001, Mycologist 15: 146-150
- Op andere gastheren 19
- 19 Op *Peniophora* ssp.; vruchtlichaam oranje tot bruin, schijfachtig, soms vervloeïend tot een gelati-
neus korstje. (Schorszwamtrilzwam) ***Tremella versicolor*** Berk.
non sensu Jülich: 426 (= *T. subencephala*)
Roberts 1997, Mycotaxon 63: 195-216
Roberts 2001, Mycologist 15: 146-150
Van de Put 1998, Sterbeekia 18: 3-11
Van de Put 2019, Sterbeekia 35: 31-32
- Op pyrenomyceten 20
- 20 Vruchtlichaam donker of groen. 21
Vruchtlichaam kleurloos of licht gekleurd 22
- 21 Basidiën gesteeld en met scheve septen; vruchtlichamen licht tot zwartgroen, klein, hersenvor-
mig (Zuurbestrlzwam) ***Tremella exigua*** Desm. & *T. virescens* Schumach.
Jülich: 428 (*T. exigua*) & 430 (*T. virescens*)
K&H: 87
Malysheva *et al.* 2015, Phytotaxa 238: 40-70
Albers *et al.* 2013, Z. f. Mykol. 79: 455-482
Jagers 2014, Coolia 57(3): 133-138
- Basidia ongesteeld; vruchtlichamen rood bruin tot zwart, tuberculaat; op *Diaporthe*
. ***Pseudotremella moriformis*** (Berk.) X.Z. Liu, F.Y. Bai, M. Groenew. & Boekhout
Jülich: 429
- 22 Sporen tot 7 µm lang met zijdelingse apiculus; basidiën tot 16 µm lang.
. ***Tremella subalpina*** Malysheva
Malysheva *et al.* 2015, Phytotaxa 238: 40-70
- Sporen en basidiën langer 23
- 23 Vruchtlichaam minder dan 3 mm diam.; basidiën kort tot lang gesteeld
. (Wittige druppeltrilzwam) ***Tremella globispora*** D.A. Reid
Jülich: 429
H&K: 88 Pippola *et al.* 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
Malysheva *et al.* 2015, Phytotaxa 238: 40-70
Antonissen *et al.* 1994, Sterbeekia 16: 41-49
Malysheva *et al.*, 2015, Fig. 2b, fig 13
- Vruchtlichamen groter 24
- 24 Vruchtlichaam hyalien tot wit, half bolvormig tot kussenvormig, 0,5-1(-2) cm diam. (Jülich: 1-4
cm); op *Diatrype* en *Diaporthe* (Witte trilzwam) ***Tremella candida*** Pers.
Jülich: 430
- Vruchtlichaam hyalien tot bruin, 0,3-1(-2) cm diam.: basidia als regel ongesteeld; op *Diatrype* . . .

.....(Bruinige druppeltrilzwam) **Tremella indecorata** Sommerf.
 Jülich: 427
 H&K: 87
 Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
 Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70
 Malysheva et al., 2015, Fig. 2D, 15

Deelsleutel 3 In of op andere zwammen groeiend, macroscopisch niet zichtbaar

- 1 In of op hymenium van polyporen of korstzwammen..... 2
 In hymenium van Dacrymycetales (*Calocera*, *Dacrymyces*) 5
- 2 In hymenium van *Aleurodiscus norvegicus* op dode nog vastzittende Struikheide-takjes (*Calluna vulgaris*); alleen van type uit Schotland bekend **Tremella callunicola** P. Roberts
 Roberts 2001, Mycologist 15: 146-150
 In andere substraat. 3
- 3 In *Phanerochaete sordida* **Tremella sarnensis** P. Roberts
 Roberts 2001, Mycologist 15: 146-150
 Op of in polyporen 4
- 4 Op en in *Postia caesia*; basidiën 9-14 x 8-12 µm; sporen 7-9 x 4,5-7 µm; geen zichtbaar vruchtlichaam, maar soms met zichtbare conidiënmassa
 (Kaaszwammentrilzwam) **Carcinomyces polyporina** (D.A. Reid) A.M. Yurkov
 Jülich: 426 (als *T. polyporina*)
 H&K: 87 (als *T. polyporina*)
 Roberts 2007, Field Mycol. 8: 127-133
 Antonissen et al. 1994, Sterbeekia 16: 41-49
 Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434 (als *T. polyporina*)
 Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70 (als *T. polyporina*)
 Op *Oligoporus leucomalleus*; basidiën groter, 12-18 x 11-14 µm; sporen kleiner 7,2-8,4 x (5-)6-7,2 µm **Tremella telleriae** M. Dueñas
 Dueñas 2001, Nova Hedwigia 72: 441-459
- 5 In *Calocera*. **Tremella caloceraticola** Hauerslev
 Hauerslev 1999, Mycotaxon 72: 465-486
 In *Dacrymyces*. 6
- 6 Basidiën als regel met tot 18 µm lange steel; met pseudogespen
(Giraftrilzwam) **Tremella giraffa** Chee J. Chen
 Van de Put 2000, Sterbeekia 19: 9-18
 Roberts 2007, Field Mycol. 8: 127-133
 Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
 Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70
 Basidiën als regel zonder of met zeer korte steel; met echte gespen 7
- 7 Basidiën niet in korte ketens, maar los of geclusterd, 2-4 cellig, alle basidiëncellen met sterigmen; sporen 6,5-8 µm lang (Verborgen trilzwam) **Tremella obscura** (L.S. Olive) M.P. Christ.
 Jülich: 425
 H&K: 86
 Pippola et al. 2008, Ann. Bot Fen. 45: 401-434
 Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70
 Roberts 2007, Field Mycol. 8: 127-133
 non sensu Antonissen et al. 1994, Sterbeekia 16: 41-49 (= *Occultifur internus*)
 Basidiën in korte ketens of los of geclusterd, 2-cellig, vaak maar één basidiumcel met sterigme; sporen 5-13 µm lang 8
- 8 Basidiën los of geclusterd staand, 15-17 µm diam.; sterigmen (zeer) lang, tot 390 µm lang; sporen 10-13 µm lang (Doordringende trilzwam) **Tremella penetrans** (Hauerslev) Jülich
 Jülich: 426
 H&K: 86
 Antonissen et al. 1994, Sterbeekia 16: 41-49
 Roberts 2007, Field Mycol. 8: 127-133
 Malysheva et al. 2015, Phytotaxa 238: 40-70

Basidiën in korte ketens van 2-3 cellen of los staand, 8-12(-14) µm diam.; sterigmen kort, tot 20 µm lang; sporen (4-)5-7 µm lang. *Sirotrema arrhytidiae* ad int. Van de Put
Van de Put 1998, Sterbeekia 18: 3-11
[zie Opmerkingen]

Synoniemen

- *Phaeotremella frondosa* nu *P. pseudofoliacea*
- *T. aurantia* nu *Naematelia a.*
- *T. coriaria* nu *Sebacina epigaea* (1x gevonden op leer, Strasser (A))
- *T. encephalea* nu *Naematelia e.*
- *T. foliacea* (ss. NMV en KVMV) nu *Phaeotremella frondosae*
- *T. intumescens* zie Opmerkingen
- *T. juniperina* nu *T. karstenii*
- *T. moriformis* nu *Pseudotremella moriformis*
- *T. mycetophiloides* nu *Phaeotremella m.*
- *T. polyporina* nu *Carcinomyces polyporina*
- *T. simplex* nu *Phaeotremella simplex*
- *T. translucens* nu *Sirotrema translucens*

Opmerkingen

- Pas op! *Exidiopsis citrina* kan ook subglobose tot breed ellipsoïde sporen hebben. Verwarring met *Tremella* is dan mogelijk. *E. citrina* heeft nooit haustoriën maar wel hyfidiën. Een soortgelijk probleem is *Exidiopsis opalea* (in Verspreidingsatlas.nl: *Stypella glaira* ss. Beknopte Standaardlijst 2013) die heeft vaak geen hyfidiën maar wel breed elliptische bijna subglobose sporen.
- Van de Put 2000 beschrijft dat sommige echte *Tremella*-soorten basidiën in ketens kunnen hebben liggen (o.a. *T. giraffa*) en daarmee op een *Sirotrema* lijken.
- Pas op! *Sebacina globospora* Whelden is niet hetzelfde als *Tremella globospora* D. A. Reid
- *Carcinomyces polyporina* - De sporenematen in Malysheva *et al.* 2015 zijn aanmerkelijk kleiner dan die in Roberts 2007.
- *Naematelia aurantia* - Zowel op Mycobank als Index fungorum is de current name (nog) *Tremella aurantia*.
- *Sirotrema arrhytidiae* ad int. - Van de Put (1998) beschrijft deze soort provisorisch op grond van de in ketens liggende basidiën. Dit kenmerk blijkt echter niet uniek te zijn voor *Sirotrema* en komt ook voor bij *Tremella* (Chen 1998). In 2000 herroept Van de Put (2000) zijn beslissing en geeft aan dat het zeker een *Tremella* betreft en mogelijk slechts een niet gesteelde vorm van *T. giraffa*. Ook Roberts 2007 geeft aan dat dit taxon wellicht tot *Tremella* behoort.
- *T. candida* - Kritische soort. Malysheva *et al.* 2015 zeggen hierover: *Tremella candida* Pers. has been treated by different authors in different interpretations and consequently has no modern concept. Er zijn trouwens maar weinig sleutels waarin deze soort voor komt. Wij kennen hem alleen uit Jülich 1984 en Krieglsteiner 2000, Volgens de laatste zouden *T. candida* Pers. en *T. indecorata* Sommerfelt synoniemen zijn. *T. candida* sensu auct blijkt iets uit het Russische verre oosten te zijn.
- *T. exigua* - Kritische en slecht bekende soort. De Checklist of the British & Irish Basidiomycota vermeldt hem als nomen dubium omdat het type verloren is gegaan. Jülich 1984 noemde hem als mogelijk synoniem van *T. exigua* Desm. Albers & Grauwinkel 2013 beschouwen *Naematelia virescens* Corda (= *Tremella virescens* (Corda) Bref., hom. ill.) als synoniem van *T. exigua* Desm. Volgens Ana Millanes zijn er op DNA-niveau enkele opmerkelijke verschillen tussen beide soorten waar men nog niet goed vat op heeft.
- *T. globospora* D.A. Reid is een orthographische variatie van *T. globispora* D. A. Reid.

- *T. indecorata* is een kritische soort. Volgens Liu *et al.* 2015 is, weten de moleculaire biologen met deze soort nog geen raad omdat sommige als *T. indecorata* gedetermineerde exemplaren in de *aurantia*-clade zitten en andere in de *pseudotremella*-clade).
- *T. indecorata*-groep - Dit is een moeilijke groep van vaak variabele soorten die erg op elkaar lijken. Er is geen enkel artikel waarin alle soorten zijn opgenomen. Dit maakt vergelijken moeilijk. Bovendien is het moleculaire onderzoek nog in volle gang en zijn de voorlopige uitkomsten niet altijd eenduidig (zie bv Opmerkingen bij *T. candida* en *T. indecorata*). Het moge duidelijk zijn dat de sleutel voor deze groep dan ook voorlopig is. Hopelijk zal verder DNA-onderzoek gekoppeld aan kennis van het type materiaal tot goede morfologische kenmerken om de soorten te onderscheiden leiden.
- *Tremella intumescens* Sm. ex Hook. Roberts 1999 beschouwt *Tremella intumescens* Smith als een nomen dubium (FR, GB and S), omdat het typemateriaal ontbreekt en hij vermoedt dat het om *Exidia truncata* gaat.
- *T. mesenterica* lijkt morfologisch sterk op *T. aurantia*, maar verschilt door iets grotere basidiën, grotere basidiosporen en andere gastheer. Ook DNA onderzoek (Chen, 1998, Liu *et al.* 2015). wijst uit dat ze verschillen en ze worden nu in verschillende geslachten geplaatst *Naemalia aurantia* en *Tremella mesenterica*).
- *T. obscura* - In het verleden zijn conidia van *Occultifer internus* wel eens voor deze *T. obscura* aangezien (Zie: Antonissen & Van de Put 1994, Roberts 2001). Maar pas op. Er zijn meerdere *Tremella*-soorten die in *Dacrymyces* kunnen voorkomen.
- *T. rosea* is een zeer slecht bekende soort. Behalve Jülich lijkt er nauwelijks informatie over beschikbaar te zijn.
- *T. spicata* - De aanwezigheid van hyfidiën zou er op kunnen wijzen dat de soort eigenlijk een *Exidia* soort is. Zie ook Roberts, 1999.
- *T. steidleri* heeft dezelfde gastheer en dezelfde microscopisch kenmerken als *Phaeotremella pseudofoliacea* Rea, maar is macroscopisch heel anders. Mogelijk zijn het vormen van een en dezelfde soort (Roberts 1999).
- *T. telleriae* - Alleen bekend van het type (Spanje, Asturias).
- *T. versicolor* - vrijwel altijd in anamorf stadium op *Peniophora* en is dan niet als *Tremella* te determineren.
- *T. virescens* - zie opmerking bij *T. exigua*.

Literatuur

- Albers, J. & Grauwinkel, B. 2013. Kritische Betrachtungen zu *Tremella exigua* Desm. Z. f. Mykol. 79: 455-482
- Antonissen, I & Put, K. van de, 1994. Intrahymeniale en parasitaire heterobasidiomyceten uit het Zoerselse bos. *Sterbeekia* 16: 41-50
- Chen, C. 1998. Morphological and molecular studies in the genus *Tremella*. *Bibl. Mycol.* Band 174
- Diederich, P. 1996. The Lichenicolous Heterobasidiomycetes. *Bibl. Lich.* Band 61
- Dueñas, M. 2001. Iberian intrahymenial species of Platyglloeales, Tremellales and Tulasnellales. *Nova Hedwigia* 72: 441-459
- Hansen, L. & H. Knudsen (ed.) 1997. Nordic macromycetes Vol. 3. Heterobasidioïd, Aphyllophoroïd and Gastromycetoid Basidiomycetes. Nordsvamp, Kopenhagen.
- Hauerslev, K. 1999. New and rare species of heterobasidiomycetes. *Mycotaxon* 72: 465-486
- Hawksworth, D.L, Millanes, A.M. & Wedin, M. 2016. Fixing the application of the generic name *Naematelia* (Tremellales) by lectotypification. *Taxon* 65(5): 1093–1096
- Jagers, M. 2014. Een kleine groene trilzwam op brem, *Tremella exigua*, Zuurbestrilzwam. *Coolia* 57(3): 133-138
- Jülich, W. 1984. Die Nichtblätterpilze, Gallertpilze und Bauchpilze. Kleine Kryptogamenflora Band IIb/1. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart.
- Krieglsteiner, G.J. 2000. Die Grosspilze Baden-Württembergs. Band 1
- Liu, X.-Z., Wang, Q.-M., Göker, M., Groenewald, M., Kachalkin, A.V., Lumbsch, H.T., Millanes, A.M., Wedin, M., Yurkov, A.M., Boekhout, T., Bai, F.-Y. 2015. Towards an integrated phylogenetic classification of the Tremellomycetes. *SIM.* 81: 85-147
- Malysheva, V. F., Malysheva, E.F. & Bulakh, E.M. 2015. The genus *Tremella* (Tremellales, Badiomycota) in Russia with description of two new species and proposal of one nomenclatural combination. *Phytotaxa* 238: 40-70
- Millanes, A., J. Zamora, P.-J. Keizer & M. Wedin 2017, Nieuwe inzichten in de Tremellomycetes. *Coolia* 61(1): 33-49.
- Pippola, E. & H. Kotiranta, 2008. The genus *Tremella* (Basidiomycota, Tremellales) in Finland. *Ann. Bot. Fen.* 45: 401-

- Roberts, P. 1995. British *Tremella* Species I: *Tremella aurantiaca* & *T. mesenterica*. Mycologist 9: 110-114
- Roberts, P. 1997. New heterobasidiomycetes from Great Britain. Mycotaxon 63: 195-216
- Roberts, P. 1999. British *Tremella* species II: *T. encephala*, *T. steidleri* & *T. foliacea*. Mycologist 13: 127-131
- Roberts, P. 2001. British *Tremella* species III: *Tremella callunicola* sp. nov., *T. invasa*, *T. sarnensis* sp. nov., *T. simplex* & *T. versicolor*. Mycologist 15: 146-150
- Roberts, P. 2007. British *Tremella* species IV: *Tremella obscura*, *T. penetrans*, *T. giraffa* & *T. polyporina*. Field Mycol. 8: 127–133
- Spirin, V., V. Malysheva, A. Yurkov, O. Miettinen & K.-H. Larsson 2017. Studies in the *Phaeotremella foliacea* group (Tremellomycetes, Basidiomycota). Mycol. Progr. 17(4): 451-466. DOI 10.1007/s11557-017-1371-4
- Van de Put, K. 1998. Enkele interessante of minder bekende Heterobasidiomyceten uit Vlaanderen. Sterbeekia 18: 3-11
- Van de Put, K. 2000. Interessante en zeldzame interhymeniale en andere heterobasidiomyceten uit Vlaanderen. Sterbeekia 19: 9-18
- Van de Put, K. 2001. Enkele nieuwe Heterobasidiomyceten voor Vlaanderen. Sterbeekia 20: 3-11.
- Van de Put, K. 2004. Drie nieuwe Heterobasidiomyceten uit Noord-België. Sterbeekia 24: 12-16
- Van de Put, K. 2008. Enkele interessante Heterobasidiomyceten uit België. Sterbeekia 28: 42-44
- Van de Put, K. 2019. De verschillende gezichten van *Tremella versicolor* Berk. & Broome (Schorszwamtrilzwam). Sterbeekia 35: 31-32
- Van Ryckegem, G., Van de Put, K. & Roberts, P. 2002. *Tremella spicifera* sp. nov., a parasite of *Massarina arundinacea*. Mycotaxon 81: 185-189
- Wedin, Zamora, J.C. & Millanes, A.M. 2016. *Phaeotremella foliacea* comb. nov. (Tremellales, Tremellomycetes, Agaricomycotina). Mycosphere 7(3): 295–296